

POSH Act म्हणजे काय?

- ✓ POSH म्हणजे Prevention of Sexual Harassment.
- ✓ कामाच्या ठिकाणी महिलांवर होणाऱ्या लैंगिक छळाला प्रतिबंध करण्यासाठी भारतात POSH Act, 2013 लागू करण्यात आला आहे.

✓ सोप्या भाषेत:

"PDF मिळविण्यासाठी कमेंट करा PDF"

☞ POSH अंतर्गत खालील प्रकारचे वर्तन येऊ शकते:

- ✓ अवांछित स्पर्श करणे
- ✓ अश्लील बोलणे किंवा मेसेज पाठवणे
- ✓ लैंगिक सूचक टिप्पणी करणे
- ✓ कामाच्या बदल्यात लैंगिक मागणी करणे
- ✓ महिलेला असुरक्षित वाटेल असे वर्तन करणे

● POSH Act नुसार

- ✓ 10 पेक्षा जास्त कर्मचारी असलेल्या प्रत्येक कंपनीत Internal Complaints Committee (ICC) असणे आवश्यक आहे.
- ✓ महिला कर्मचारी तक्रार करू शकते.
- ✓ तक्रारीची चौकशी करून कारवाई केली जाते.

● POSH Act बदल अजून महत्वाची माहिती

1 POSH Act फक्त महिलांसाठी लागू आहे

✓ भारतामध्ये POSH Act, 2013 मुख्यतः महिला कर्मचाऱ्यांच्या संरक्षणासाठी बनवण्यात आला आहे.

✓ कामाच्या ठिकाणी कायमस्वरूपी, तात्पुरते, इंटर्न, trainee अशा सर्व महिलांना हे संरक्षण मिळते.

2 कामाचे ठिकाण (Workplace) यामध्ये बरेच काही येते

☞ POSH अंतर्गत workplace म्हणजे:

✓ ऑफिस

✓ कंपनीची branch

✓ Work from Home

✓ ऑफिस ट्रिप / मीटिंग

✓ कंपनीने दिलेली वाहतूक

3 तक्रार करण्यासाठी वेळ मर्यादा

☞ घटना घडल्यापासून 3 महिन्यांच्या आत तक्रार करता येते.

☞ काही विशेष परिस्थितीत समिती अतिरिक्त वेळ देऊ शकते.

4 ICC Committee आवश्यक

☞ ज्या संस्थेत 10 पेक्षा जास्त कर्मचारी असतात, तिथे Internal Complaints Committee (ICC) असणे बंधनकारक आहे.

👉 या समितीत:

- ✓ Presiding Officer (महिला)
- ✓ 2 कर्मचारी सदस्य
- ✓ 1 बाहेरील सदस्य (NGO/कायदा क्षेत्रातील)

5 Employer ची जबाबदारी

👉 कंपनीने:

- ✓ POSH policy तयार करणे
- ✓ कर्मचाऱ्यांना training देणे
- ✓ तक्रारी गोपनीय ठेवणे
- ✓ योग्य कारवाई करणे
- ✓ हे करणे आवश्यक आहे.

6 नियम पाळले नाहीत तर दंड

👉 जर कंपनीने POSH चे नियम पाळले नाहीत, तर Government of India कडून दंड होऊ शकतो, आणि कंपनीचा business license सुद्धा धोक्यात येऊ शकतो.

7 गोपनीयता खूप महत्त्वाची आहे

👉 तक्रारदाराचे नाव, तक्रारीची माहिती, चौकशीचे तपशील गुप्त ठेवणे कायद्याने आवश्यक आहे.

8 False Complaint बदलही नियम आहेत

- ☞ जर कुणी जाणीवपूर्वक खोटी तक्रार केली, तर POSH Act, 2013 अंतर्गत कारवाई होऊ शकते.
- ☞ पण पुरावा न मिळणे म्हणजे तक्रार खोटी असे नाही — हा महत्त्वाचा मुद्दा आहे.

9 पुरुषांविरुद्ध तक्रार होऊ शकते

- ☞ POSH कायदानुसार तक्रारदार महिला असते, आणि आरोपी पुरुष कर्मचारी, senior, manager, client, vendor किंवा visitor सुद्धा असू शकतो.
- ☞ म्हणजे फक्त कंपनीतील कर्मचारीच नाही, बाहेरील व्यक्तीवरही तक्रार होऊ शकते.

📍 शिकायला आवडत? मग फॉलो करा आणि रोज नवीन शिकायला
@marathigyankatta

10 HR ची भूमिका महत्त्वाची असते

- ☞ Human Resource Management विभागाने:
- ✓ POSH policy सांगणे
- ✓ awareness वाढवणे
- ✓ तक्रारी योग्यरित्या हाताळणे
- ✓ हे नीट करणे आवश्यक असते.

1 1 चौकशी 90 दिवसांत पूर्ण करावी लागते

- ☞ ICC ने तक्रारीची चौकशी 90 दिवसांत पूर्ण करणे आवश्यक आहे आणि नंतर employer ने 60 दिवसांत कारवाई करावी लागते.